

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

6. Iudæ proditio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

JUDÆ PROBITIO.

PVNCTVM VI.

Amice, ad quid venisti? Iuda,
osculo Filium hominis tra-
dis! Matth. 26.

Luc. 22.

Sed quæ jam video furentum agmina
Smilium? Quis ille patrandi sceleris
ductor emerit, qui quod futuri diffi-
dat, inermis, se armat obsequia? Accedit
ore sacro lego, Dominum osculo petit.

Salve, mi frater! O proditorem! Sica-
moris pignore vulnus infligis, & chari-
tatis officio sanguinem fundis, & pacis
instrumento mortem irrogas, servus Do-
minum, discipulus prodis magistrum?

In ore suo pacem cum amico suo loquitur, &
occultrè ponit ei insidias.

Invaluerunt adversum te viri pacis tuae,
qui comediunt tecum, ponent insidias subter te.

Ave, Rabbi. Et osculatus est eum. O si-
gnum sacrilegum! (exclamat hic Augu-
stinus) ô placitum fugiendum! ubi ab o-
sculo incipitur bellum, & per pacis indi-
cium, pacis tuæ peritur sacramentum.

Pulchrè quidem Eusebius apud Dama-
scenum secundo Parallelorum, Magdale-
nam cum proditore componens: O mu-
lieris, inquit, sapientiam! ô Discipuli in-
scitiam! Meretrix pedes Jesu exosculata
perditam animam recuperavit: Judas
eundem osculatus est, de vitæ libro expun-
ctus est, O fraudulenteum osculum, ge-
henne cruciatum concilians!

Venenum infundis osculo (invehitur
in Christi persona Ambr.) quo gratia chari-
tatis infunditur osculo, quod sacræ pacis
insigne est: osculo, quo amicitia fida ser-
vatur: osculo, quo fides sancta figuratur:
Hoc ergo osculo tradis periculo, quæ pro-
pter osculi commercium venerari deberes:
& tradis Filium hominis, qui propter ho-
minum salutem descendit de caelo: Filium

A hominis tradis, qui venit, ut in sanguine
suo omnium peccata deleat: Ego oscu-
lum non nego, ipse videris, qui violave-
ris osculi sanctitatem.

Accedentem ad osculum sanctissimi o-
ris tui, benignissime Jesu (sic plorat Ber-
nardus) trucem bestiam a verlatu non es,
sed os, in quo dolus non est, ori, quod
abundavit malitiâ, dulciter applicuisti.
Innocens agne Dei, quid tibi, & lupo illi?

B En anima mea, mysticus Abel, quasi
fraternis blanditiis circumventus in agro.

En Abner (lucerna patris) seorsum ab-
ductus à Ionab (distillatione doloris), vel ini-
micitiæ, ut loqueretur ei in dolo, vel pacificè.

Ave, Rabbi Græcè: Salve, gaude, Rabbi. Gen. 4.

Sed heus tu, proditorum signifer, quam
salutem rogas illi, cujus sanguinem fun-
dis? Quale gaudium sit ei, qui lucem mun-
di, & lumen cæli Ecclesiæ non videat, hoc

C est, te non amplius suum Apostolum, sed
proditorem, quinimodò omnium proditorem,
quinimodò omnium proditorum
ducem?

Sic dux Christi, dux scilicet populorum,
Princepsque super omnem terram (jux-
ta Theodoretum) constitutus à Christo,
perfidæ, nunc dux cohortis effectus? Sic
homo unanimes, ad Hebraicum, unius

D ordinis, ad verbum, secundum Ordinem
meum, hoc est, qui dignitate mihi eras si-
milis, quem habebam eodém mecum lo-
co, & ordine, quem in ducem mei regni

elegeram! sic, inquam, homo unanimes dux
meus, & notus meus, familiaris, amicus,
socius, commensalis, (qui dulciter frueba-
mur secreto, vel cui secreta mea suaviter cre-
didi) qui simul etiam cum me jam modò

E dulcissimum illum dedisti cibum, magni-
ficasti, seu ampliasti super me supplantationem
Chaldæicè: Er tu, Achitophel, He-
braicè, allusione ad nomen proditoris,
ibi & notus meus, וְיָדָעְ מֵעֵדָה! O
mnia nimirum molestissimum mihi vi-
detur (quemadmodum hunc locum ex-
ponens ait Theodoretus) virum familia-
rem, & concordem, & meum sodalem,
& convictorem factum, & divinarum, &
humanarum rerum mecum conscium,
res inimicas, & hostiles facere,

Doli

Reg. 20.
Ambros. in
Luc. 22.

Ierem. 9.

Abdia 1.

Aug. ser. 121.
in temp.

Euseb. apud Da-
mas. Paral. 2.

Ambros. in
Psal. 39.

Bern. ser. de
Pass. Dom.

Gen. 4.
Epiph. lib. 2.
hæres. 38.
2. Reg. 3.
Hebr.

Græcè.

Psal. 54.

Theod. ibid.

Hebr.

Felix.

Genebr. ibid.

Margin.

Quem asima-
bam ut me
ipsum.

Chald.

Hebr.

Theod.

Elas.
Homer.

Doli videlicet non sunt doli, nisi astu A

colas. Aliud animo occultat, aliud ore profert.

Ut canis rabidus latenter, & quasi caudâ adularis appropinquat, moxque dentes infigit: sic proditor iste omnium maximâ percitus rabie, sub specie amoris, & amicitie osculo virulento dentem exacuit, ac momordit.

Psal. 21.
Tit Psal. juxta
Hier. & Hebr.
Chald.

Erat scilicet Christus in hortu *cervæ illa aurore*, seu *cervæ matutina*. Ut propterea doluit! *Circumdederunt me canes multi*. Chaldæus: *Circumdederunt me canes mordentes*. Et quidam Judas, ut canis venaticus, immo venatus, sub specie indicavit, ac ei primò morsum infixit.

Sed qui fieri potuit, ô homo verè venenate, ut statim divinissimâ illâ contactâ cervâ venenum non evomueris?

Bern. serm.
de Pass.

Amice, ad quid venisti? *Juda, osculo Filium hominis tradis?* Sed & hoc benignitatis tuæ, Domine, fuit, inquit Bernardus, ut omnia illi exhiberes, quæ pravi cordis pertinaciam emollire possent: nam & veteris amicitie non immemor illum commouisti, dicens? *Amice, ad quid venisti?* atque horrore sceleris sui cor impii ferire voluisti, cum dixisti: *Juda osculo Filium hominis tradis?*

Et ad declarandam magis tum Christi humanitatem erga sceleratissimum proditorem, tum hujus ingratitude, ac duritiam, expendenda veniunt, osculum, quo illum Christus excepit, blanda verba, quibus illum affatus est, commiseratio, quam illi ostendit, nuncupatio nominis, & indicatio doli, quibus illum erigere curavit.

3.
Oscula amoris
faces.
Gen. 2.
Osculo Judam
Christus excepit. Cur?
Joan. 20.

Osculum, quo nihil vehementius ad amorem. Quot oscula figuntur, tot sunt amoris faces. Sperabat scilicet pius Dominus ita inspirare in faciem ejus spiraculum vitæ, quo jam miser effectus homo mortis, fieret, si vellet, in animam viventem, & veluti postea redivivus insufflavet in discipulos, dicens: *Accipite Spiritum Sanctum*, & modò, quantum è re sua esset, tempore an eveniret, ut & Spiritum S. illi daret, & spiritum malum ab ejus corde depelleret. Faciem illi exosculandam præbuit, non pedes, non manus, faciem, in-

quam, illam, in quam desiderant Angeli prospicere, quam & sponsa de osculari peroptabat: *Quis mihi det te fratrem meum, jugentem ubera matris meæ, ut inveniam te foris, & deosculer te, & jam me nemo despiciat?* Hanc Judas proditorie oscularus est, hanc illi Christus amice, & dulciter exosculandam præbuit, & pro osculo ficto verum illi osculum donavit, nec tamen infelix destitit inspirare in faciè vite spiraculum mortis.

B Blanda verba. Hu manifestum siquidem tanto hosti loquutus est: *Amice, ad quid venisti?* *Amice, alter ego, amice, non serve, sed amice. Cum his, qui oderunt pacem, etiam dedit.*

amicus. Quid, quæso, blandius, quid suavius amici nomine, sine quo pater, mater, uxor, filii, affines quid nisi vana nomina? Amice, ironicè, aut per antiphrasim diceret Druthmarus, sed verè, ac seriò, quantum ad se, inquit D. Thomas, ut indicaret, nondum reprobatum esse, si cum facti pœniteret: se saltem ad exemplum, amicum inimico & misereri, & ignoscere paratum ostendit. Amicum vocat in spem veniæ, ac si dicat: Si te, ô Juda, facti pœniteat, veniamque speras, ignosco tibi, amicus es, tæque amicum appello. Sic Eutym.

Amice, ad quid venisti? Paulò ante discesserat Judas è cæteris Apostolis, atque à suavissimo illo Jesu Christi colloquio. Nò autè moris erat semper osculari in omni congressu eos, quibuscum familiariter ageretur, sed vel novo adventu ex viâ, vel post longiorem absentiam, vel in magno aliquo, & subito negotio. Nunc se præbet Judas velut qui alius jam esset, aliudque ageret quàm hæcenus egerat: hæcenus enim Apostolum cum cæteris agebat: nunc jam separatus aliis ipse dux est satellitum, ministerque inimicorum Christi, ideoque & à Christo eâ dicendi formâ exceptus, quâ facile posset suū statum agnoscere, si vellet, tanquam scilicet alienus est habitus, ac velut unus è numero aliorum, qui Apostoli non essent, novique negotii, & ab Apostolatu alieni redargutus: *Ad quid venisti?* hoc est: *Quid quæso, negotii tibi est hac horâ, istâ salutatione, cum isto comitatu?* Et nihilominus etiam à clementissimo Magistro blandè, humane, amanter simul exceptus est illà voce: *Amice, ad quid venisti?*

Druthm. in
Matth. 26.
D. Thom. ibid.

Euth. c. 65. in
Matth.

Artas Mont.
in Matth. 26.
Osculari veteres
quando
consueverunt.

Comm.

Christus miseratus Iudam fuit. Gen. 3.

Cur suo nomine appellavit.

Gen. 37.

1. Matth. 4.

Cyr. Hieron. cub. 2. Ad confessionem adhortatus fuit.

Psal. 137.

Campan. Iudas pro singulari benivolentia ad osculum admissus. Et amicus vocatus.

Commiseratio est in his verbis: Ad quid A venisti hoc est, heu miser, ad quem rerum redactus statum? Ex apostolatu ad militiam? Ex militia Christi ad mundi militiam! Adam, ubi es? ubi eras? ubi es?

Nuncupatio nominis, Iuda. Nomen eius proprium commemorat, ut nomine magno eum revocet à turpibus: Iuda, inquit, osculo Filium hominis tradis? quasi dicat: Iudas vocaris? Iudam præsta. Iudas olim fratri Josepho æquior, tu verum Josephum morti objicis? Iudas vocaris? Certè strenui illius Judæ Machabæi oblitus es, qui Dei templum, suosque defendit. Iudas diceris? Tribus Juda Israelitarum olim nobilissima, tu illam noli scele-ribus obscurare, noli ei tenebras offende- re, noli tam fœdam maculam in eius glo-riam dare. Iudas vocaris? Iudas, id est, lau- datio. Noli ergo illaudatâ prodicione vile- scere. Fermè adhuc ipsum dicit, inquit Cyril- lus, admonens eum per nominis appellationem (Iudas enim vocatur confessio, quasi dicat: Intelligi, accepisti argentum? confitere eisd. Iu- das tandem si diceris, aut Iudam præsta, aut tam gloriosum nomen commuta.

Indicatio doli. Osculo Filium hominis tradis? Quot verba, tot radij, quasi dice- ret: Osculo tam fraudulento? Filium homi- nis? filium Virgunculæ, sacratissimæ, quo me nomine compellasse tam sæpè audisti! Tradis? Non indicas, ut Messiam me agno- scant, ut indicarent Ioannes, & Andreas, sed tradis, ut cruci affigant!

Quid (rursus hoc totum expendo) non egit Christus, ut eum ad mentem revoca- ret? Primum sibi dare osculum permittit: permittit, inquam, ut ad se propius accede- ret, & oscularetur. Rem tantam permittit Iudæ!

Propheta regius: Adorabimus, inquit, in loco (& gratia insignis erit) ubi steterunt pedes eius. Adorabimus scabellum pedum eius. Legit Campanensis: Coronam deponam, cur- vabo genua, supplexque, & humilis ado- rabo scabellum, & favorem æstimabo. Et Iudas non ad scabelli, sed ad divini mi- oris osculum admissus!

Deinde cum vocat amicum: Amice! Quem mille titulis proditorem vocaret, amicum vocat. Qui sur erat, & oculos ha- sperant. A Scriptura selecta.

bens, ea, qua mitabantur, portabat ministe- rium. sed exportabat furco, amicus! Quem David antonomasticè, ut notat Hierony- mus, peccatorem nominat: Os peccatoris, Hieron. in Psal. 108. Et os dolosi super me apertum est: amicum vo- cat! Ipsum Iobum aded abunde sanctum, Iob. 1. servum vocat: Nunquid considerasti servum meum Iob. Iudam dicit amicum! Aposto- los quidem vocat amicos, sed si ea fece- rint, quæ præceperit eis: Vos amici mei estis, si feceritis, quæ præcipio vobis. Iudam in ipso flagranti scelere amicum appellat: Amice, amice, ad quid venisti?

Demum quid ultra clementiæ, quid benignitatis expectas: Velles adhuc Chri- stum ad ipsos proditoris pedes? En, en, ad Iudæ pedes quasi supplex, ut sibi reconcilia- retur in gratiam. O benignissimam huma- nitatem.

Pulcherrimè D. Thomas de divina hu- militate sic fatus: Deus omnipotens singulis Angelis, sanctisque animabus in tantum se subiecit, quasi sit servus empirius singulorum, quilibet verò ipsorum sit Deus suus. Subdit- que: Et ad hoc inveniendum, transiens ministra- bat illis, dicens in Psalmo: Ego dixi, Dijs estis.

O verè excessum diviniæ humilitatis, sed tamen Angelis, sanctisque animabus exhibitæ! En Christus ad pedes, non An- geli, sed penè Satanæ: Unus ex vobis Diabo- lus est; non animæ sanctitate prædita, sed perversa, sed obfirmata.

Signum magnum (miratur Ioannes) ap- paruit in celo: Mulier amicta Sole, & Luna sub pedibus eius. En, en, ô Apostole, quod mire- re magis? Sol amictus linteo, & ipse sub pedibus Iudæ.

O, ô homo, jam tibi parce, (sic attonitus monet Chrysológus) quia ut tibi parcas, tuos Deus laudit, tuos tenuit, tuos amplexatus est pedes.

Nec his omnibus miser ad se rediit, nec his omnibus cor illud durum, ac ad aman- tinum contritum est, nec his omnibus ad Dei clementiam confugit, sed præceps potius, omni abjectâ spe ad laqueum con- volavit: gustur enim illud profanum, velut ait Chrysol. quod Christo extendit ad osculum, mox infelicè extendit ad laqueum.

Sed jam iterum hæc eadem omnia ele- ganter simul, ac piè expendat Iustinianus: D. Lan. Iust.

AAAA Quena-

de triumpho
Christi agone,
67.

Quomocunque oscularus fuero, ipse est, tenete
eum, & ducite eum. Quid, inquit, scelestus,
quid perversus agi potuit, quam
authorem pacis sub pacis osculo venun-
dare? Inimicus pacem simulando trade-
bat. Accessit utique ad Jesum, & salu-
tatione dolosa inquit: Ave Rabbi. Ad
quem conversus Dominus ait: Amice, ad
quid venisti? O magistri miranda humilitas!
discipulo inaudita crudelitas! Non
enim reatus discipuli latebat magistrum,
& tamen illum se ignorare ostendebat,
dicens: Ad quid venisti? Proditoris faci-
nus blandâ allocutione tegebat, nolens
illius mortem, sed ut magis converteretur
ad vitam.

De salute verò propriâ ille desperans,
proprius accedendo, vitæ authorem ad
mortem oscularus est. Cujus non hor-
rescunt nunc viscera in tam obduratâ
mente Discipuli? Dic, ô universis crudi-
lior, quid injuriæ, quid damni, quæ ve in-
imicitiarum præcesserit causa, ut tantum
facinus perpetraret? Magistri umæ tuum
in scelere aliquo deprehendisti? an fortè
tibi quicquam defuit, ut egestate com-
pulsus majestatis Dominum pretio ve-
nundares? Dic, oro, dic, quæ tanti causa
delicti? cur taces? Quare conceidit vultus
tuus? Quare vel post perpetratam cul-
pam reatum non confiteris tuum? Cur
præfente adhuc Domino non flagitas
veniam, qui pro peccatoribus redimen-
dis factus est homo? Ad indulgentiam
suscipiente, si tamen humili confessione
fatearis delictum. Ut autem video, ni-
mio suffusus rubore, oihil loqueris: cupi-
ditatis laqueo jam necatus in barathrum
desperationis immergeris.

Verum quantis gratiæ modis, quan-
tisque suis divinis artibus ex hoc perdi-
tionis profundo cum Christus eripere
curavit, ex eodem devotissimo Beati
Laurentii ore sic s. cap. de triumphali
Christi agone, disserente, audiamus.
Quamobrem, inquit, tam verus Pastor
ovem perditam recuperare satagens, ta-
cité illam admonere curavit, si quo mo-
do rediret ad se, reatum suum agnosce-
ret, agnoscendo fletet, flendôque veniam
salubriter impetraret. Propterea quod

A conceperat proditor, quod maligno cor-
de gestabat, sibi tantum significavit, nul-
lum specialiter nominando: idè post-
quam turbatus est, ut ex quâ causâ tur-
baretur, innotesceret, delinquenti ait:
*Amen dico vobis, quia unus ex vobis, qui
manducat mecum, tradet me.* Poterat hoc
Judæ ad emendationem sufficere, pote-
rat Verbi præsentiam à Christo intellige-
re, dū cordis sui consilia deprehensa aspi-
ceret, poterat bonitatis illius compungi
dulcedine, cum se coram discipulis agno-
sceret occultari: insigne namque præci-
pue bonitatis argumentum est, insidias
pati, & silentio tegere persequentem, ca-
lumniatoremque amando corrigere.

Talem utique se nequissimus proditor
esse ex verbis innotuit: Iam conceperat
dolum, & pepererat iniquitatem: Iam pec-
unia corruptus Universitatis Dominum
in manus sponderat tradere peccato-
rū; & tamen ne agnosceretur, ne suo ad-
versus se videretur testificari silentio, tem-
erario ausu interrogavit & ipse magi-
strum, & ait: *Namquid ego sum, Rabbi?* In-
terrogatio hæc hypocriti plena est, & mal-
lignitate, non ut ex ore veritatis veritate
audiret, sciscitatus est proditor homici-
da, lacer fraudulenter, & cupidus, sed ne
cæteris interrogantibus, si taceret, ipse
crederetur reus. Repercussus tamen est à
lumine veritatis, & à verbo sapientiæ,
foris nemine intelligente, ipse in corde,
atque in conscientiæ penetralibus audi-
vit: *Tu dicis.* Hoc solus Iudas audiendo
cognovit, nec tamen compunctus est.
Cæteri, qui adstant, verborum sonum
audire, sensum autem minimè: ipse ta-
men, pro quo dicebantur, conscientia ad-
versum se testimoniū prohibente, intel-
lexit, & in malo proposito perduravit.

E Addidit verò Dominus aliquid aper-
tius, unde scelestus converteretur! Ait
namque: *Et quidem Filius hominis vadit, sic-
ut scriptum est de illo, vā autem homini illi, per
quem tradetur, bonum erat ei, si natus nō suis-
set homo ille.* Osazeum Judæ cor: d proditoris
mens adamante, siliæ, & ferro im-
penetrabilior, quam emollire nequiverunt
sermones sapientiæ, æternum væ,
& maledictionis irrevocabilis sententia.
Proinde

Gen. 17.

Beati Laur.
ibidem, c. 5.
Christus lu-
dam tacite
admonuit, ut
rediret.

Iudas hypo-
crita.

Proinde bonum erat, (uri Verbi restantur eloquia) si natus non fuisset. Minori prorsus, immò nulli culpæ teneretur obnoxius, si non fuisset natus. Porerat planè, si mentis suæ existeret compos, quod scriptum est, voce flebili dicere: *Quare non in vulvâ mortuus sum? egressus ex utero, non statim perii? cur exceptus gemitibus? cur latatus uberibus,* ne tale facinus perpetrarem? Sed avertit homicida hic, & omnium sceleratior faciem suam, ne cælum, cælorumq; videret Dominum, tremendâ quoque noluit divinæ justitiæ prospicere animadversione: vocationis suæ, quâ in duodenario discipulorum numero accepit sortem, recordari non est, non gratiæ curationis, non prædicationis officij, non dignitatis Apostolatus, per quam, judiciarij honore culminis, si in eâ, quam inchoaverat, purè, simpliciter, & absque terrenæ cupiditatis maculâ perseverasset, electionis gratiâ erat adepturus. Omnia simul amisit, cum cæcatus cupiditate Dominum tradidit.

Stare utique diu non valuit, quoniam recto corde Dominum Jesum secutus non est. Nam de illo sic legitur: *Fur erat, & loculos habens, ea, quæ mittebantur, porrabat.* Nequaquam tam facile corruisset, si aliquando supra petram Christum interioris domus fundamenta jecisset: quod dum non fecit, posuit in lubrico pedem; & non habens, cui inniteretur, à veritatis tramite, & à viâ vitæ se flexit anime gressus. Hinc est, quòd sapientiam Dei invisibili, & intelligibili verbo monentem intus forisq; per assumptum hominem clamantem, detegentem, corripientem, comminantem ad emendationem percipere recusavit. Gratiâ quippe ipsius præventus multipliciter, quoniam obaudire neglexit, meritò derelictus est, suæque amisit gloriæ principatum. Proinde bonum illi erat, si natus non fuisset: si enim non esset, contra proprium, & universorum Dominum nequaquam calcaneum levasset, neque gehennæ filius fieret. Non autem bono Conditori, sed desertori boni ruina talis ascribenda est: Bene etenim à summo bono conditus, misericorditerque præventus specialiter in Discipulorum ipsius collegio assumptus est; verum ille donorum omnium, quæ gra-

tis acceperat, ingratus existens, suave latigoris sui jugum, quod ferre debuerat, damnabili contradictione rejecit, atque ut peccans supra modum peccator fieret, antiqui hostis se tyrannidi subjugavit, factus est duplicis reus criminis, dum Dominum legitimè deseruit, & adversarij illius sponte turpi se obsequio mancipavit.

Acceperat nefandissimus hic obsequium à Domino in pedum ablutione: acceperat de ipsius manibus Corporis, & Sanguinis sacrosancta mysteria: ab eodem etiâ monita perciperat saluberrima, in quibus illius lapidea mens malitiæ obiectâ rubigine, quæ compunctione emolliiri debuerat, vel ad momentum per mora non est. Quamobrè æquissimo sapientiæ Dei iudicio hic debuit intinctam panis buccellam, suam cauterizatam præfigurantem conscientiam, comedere solus, qui aliorum minimè contentus consortio in Salvatoris necem pertinaciter vigilavit. Proinde igitur de eodem ore prophetico dicitur:

Dilexit maledictionem, & venit ei, noluit benedictionem, & elongabitur ab eo. Meritoque illi accidit, quod à memorato Propheta scribitur: *Lacum aperuit, & effudit eum; & incidit in foveam, quam fecit.* Quam enim Domino suo paravit necis foveam, in eadem deterius ipse corruit miserabiliter. Nam mors Domini temporalis, & in carne fuit

illius autè in animâ, ac æternaliter: propter quod ejus se vendicavit dominio, cujus delinquendo sati fecit imperio; & quoniam spiritualiter in Sacramento neglexit suscipere Dominum, Satan in suæ mentis admisit domicilio, unde scriptum est: *Et post buccellam tunc introivit in illum Satan;* non ut in hospitio servus, sed ut fieret in perpetuum dominus. Hucusque manu Domini, ne præceps rueret, sustentatus est Judas: hucusque monitus est, ne periret: non enim latatur Dominus in perditione vivorum, nec vult peccatoris mortem, sed ut magis convertatur, & vivat.

Sed quò adhuc rem hanc totam alius repetamus, scelusque discipuli, & magistri clementiam, & bonitatem melius expendamus, excurret in hunc locum aureum illud eloquentiæ Chrysostomi flumen præclarâ illâ homiliâ de prodicione

Judæ. *Tunc abiit unus de duodecim, Iudas Iscariotes, ad Principes Sacerdotum, & ait illis: Quid vultis mihi dare, & ego eum vobis tradam?* Hæc verba, inquit, percepta simpliciter, aperta monstrantur, & auribus curiosis ingesta, plena putantur: sed si quis ea diligenti sollicitudine scrutari tentaverit, in singulis multam reperiet quaestionem. Et primum tempus inspiciendum est, nec enim illud inaniter Evangelista monstravit, non enim simpliciter dixit,

Matth. 26. Iudas abiit ad abiit, sed addidit: Et tunc. Tunc, inquit, prodendum, quando ad unguendum venit Magdalenæ.

Abiit. Quid igitur tunc est? Ante proditionis tempus, ante traditionis horam accessit meretrix, vas alabastrum manibus portans, & unguentum Domini super caput effudit. Multam reverentiam, mirandam correptionem ostendit. Paulò autè meretrix, subitò pudica processit, & profundis obruta peccatis, portum serenitatis agnovit, & quando prostituta lupanar exivit, tunc discipulus gehennam intravit, quando illa mercedem sui corporis abdicabat, tunc iste pretium Magistri Sanguinis postulabat: quando illa osculabatur pedes, ut susciperetur; tunc iste Domini labia osculabatur, ut proderet; idè dixit, tunc, ut nò Magistrum infirmitate accules, quando Discipulum reperis proditorem: magis etenim virtutem Doctoris ostendit, qui & meretricem ad obediendum suo magisterio convolare perfecit. Quid igitur? Qui meretricum mores valuit commutare, discipulum non potuit retinere: Valde, inquàm, & incunctanter valuit retinere, sed necessitate nolebat bonum efficere, nec vi trahere ad se curabat.

Et spontè, atque à nemine invitatus abiit.

Tunc abiit. Et hoc dat nimiam difficultatis quaestionem: *Abiit*, inquit, non invitatus à Principibus Sacerdotum, nullà necessitate constrictus, sponte processit, & proprià malignitate consilium genuit sceleratæ mentis, nullo particeps convocato.

Tunc abiit unus de duodecim. Et hoc auger delictum detestabile proditoris. Nam & alij Discipuli erant, qui fuerunt numero septuaginta, sed illi non tam manifestè, nec tantà confidentiâ sociati, nec illis interiora decreta commissâ sunt. Isti autem duodecim fuerunt probati, hæc erat tertia regalis, de hoc choro Iudas egressus

Et è regali apostolorum choro abiit.

A est, de hac conversatione proditor malignus exivit: & idè ne quemlibet Discipulum arbitreris, dicto numero gradum discipulatus ostendit.

Tunc ergo abiit unus de duodecim ad Principes Sacerdotum, & ait illis: Quid vultis mihi dare, & ego eum vobis tradam? O puniendæ vocis temeritas! ô supplicium voluntatis! Proditionis verba funduntur, de qua stepacta tractatur: *Quid vultis mihi dare, & ego eum vobis tradam?* Dic, Iuda omnium sceleratissime, hæc te Magister edocuit? Hæc tibi tantus Doctor ostendit? Idè divitias debere te contemnere prædicabat? Idè admonerat, dicens: *Ne possideatis aurum, aut argentum, aut es in zonis vestris.*

Quid vultis mihi dare, & ego eum vobis tradam? O dementia, immò cupiditas proditoris! Cuncta enim mala cupiditas procreavit: hæc affectatus Magistrum tradidit Iudas. Nam cupiditas hujusmodi sortita est naturam, captivas animas retinet, & omnibus nodis alligatas adstringit, & rerum oblivionem imponit, & alienationem mentis ostendit. Et avida Iudas captus cupiditatis insanit, quanta beneficia respuit, conversationis, mensæ, discipularis, admonitionis, suasionis oblitus est frænis cupiditatis impeditus, & idè Paulus radicem omnium malorum cupiditatem nominat.

Quid vultis mihi dare, & ego eum vobis tradam? O verbum torius superbia, quod non hæsit in faucibus! Tradis eum, qui cuncta conservat, qui Dæmonibus imperat, cui obtemperant maria, cui omnes subjacens potestates? Hucusque Chryso-stomus de facinore, ac scelere Iudæ: nunc de Domini elementia, & bonitate.

Ut igitur ultrò se traditum fuisse demonstraret, audi, quid fecerit eodem tempore, cum ad investigandum eum venerant eum faculis, & lampadibus. Ab ipso interrogantur, ut quem quærent, demonstraretur, & eum scire non poterant, & Iudas, qui ad demonstrandum venerat, etiam tantâ flammâ lucente, prodendum videre non valuit, & idè Evangelista ait: *Lampades, & lumen habuerunt, & non viderunt eum.* (sic Chrysoft. legit) Et Christus eis diebus singulis prædicabat, quod eum latere

Christus non
prodidit pro-
ditorem, ne
impudentio-
rem faceret.
Joan. 13.

latere non poterat proditorum, sed nec aperte eum omnibus publicabat, ne impudentiorem faceret, nec penitus silentio præteribat, ne celari arbitratus, audacter ad prodicionem properaret, & idem frequenti admonitione clamabat: *Vnus ex vobis tradet me.* Nec tamen Magister piissimus publicabat, & de gehennâ fuit sepius locutus, & de cælorum regno tractavit assidue, utriusque meritum frequenter edocuit, & quod peccatoribus constitutum est, & quod non peccantibus præparatum ostendit. Sed hæc omnia crudelis ille contempsit, & Deus illum non traxit invitum: & quoniam bona, atque mala in nostrâ Deus posuit potestate, electionis donavit arbitrium, & nos invitos non retinet, sed volentes amplectitur; nam non sponte bonus, malicia non amittit, & idem Iudas nimia cupiditatis præcipitatus ardore, cæcâ quadam improvisione deceptus suam vendidit animam, & suæ salutis mercator extitit, & ait: *Quid vultis mihi dare, & ego eum vobis tradam!*

Et ut virtutem Christi etiam in hac parte cognoscas, cum ad capiendum eum advenissent, vocem ejus minimè tolerare potuerant, sed omnes terribi ceciderunt. Et quoniam nihilominus in suâ impudentiâ perdurabant, ipse se ulterò commisit, ipse se tradidit. Et hæc dicimus, ut Christum nullus accuset, cur Iudas cognitionem (fortè, cogitationem) non mutavit adversam, sed si quis hoc dixerit, audiet: Iudas quemadmodum corrigi potuit? Sponte, an invitus? Si invitus, nulla correctio est, nam mentis malicia necessitate non tollitur: si sponte, omnia, quæ meliorare animum poterant, audisse cognoscitur, & si remedium respicit, non Medicum vitium est, sed languentis. Et ut scias ejus crimen esse, quod prodidit, non magistri, sapius Deus de prodicione prædixit, & totius eum Philosophiæ præcepto, & sermone docuit, & rebus ostendit. Dederat ei Dæmonum potestatem, gehennæ tormenta monstravit, cælorum regna promissit, secreta mentis ejus prædicabat, & non publicabat, pedes ejus cum aliis lavit, mensa fecit participem, nihil penitus prætermisit: sed ille in malitiâ sponte

A duravit, & omnibus admonitionibus speris, proditor malignus emerfit. Et ut eum posse mutari, sed corrigi noluisse cognoscas, postquam eum tradidit, jactavit triginta denarios, & ait: *Peccavi tradens sanguinem innocentis, &c.* *Matth. 27.*

Quid igitur, Fratres, (liceat hoc dicere,) potuit ultra facere Christus, & non fecit? Quantis eum divinæ sufficientis gratiæ donis adjuvit? Quot retinaculis viam præclusit, ne ad laqueum infelix properaret? Heu! heu! siste, miser, quò præceps ruis? quò tam concito gradu recedens abis? Creaturas fortè omnes ultrices perhorrescis? En in te signum Cain instauratum, ubi Christus Dominus tibi osculum pacis exhibuit, ne ullæ in te audeant, quamvis ipsius Creatoris proditorem, inferre manus.

O, ô divinam, ô infinitam Christi pietatem, ac benignitatem! vel proditorem suum expectat ad veniam! vel ejusdem proditoris mortem, & finalem adhuc impoenitentiam prodigiis deterret! Arbor ipsa ad suspendium electa, sese, ut ferunt, ad solum inclinavit, quò miser suis consistens pedibus, è collo laqueum, si vellet, exolveret. Sic Theophylactus. Fumis ipse, quò collum innexuit, ruptus, diffraçtusque est. Sic Oecumenius. Nec his Dei clementiam agnovit, non beneficiis devictus, non prodigiis admonitus!

Unde sceleratior omnibus, Iuda, & infelicior exticisti (D Leonis ad eundem apostrophe) quem non pœnitentia (non ulla spes veniæ) revocavit ad Dominum, sed desperatio traxit ad laqueum. Expectasses consummationem criminis tui, & donec Sanguis Christi pro omnibus funderetur, peccatoribus informis lethi suspendium distulisses: cumque conscientiam tuam tot Domini miracula, tot dona torquerent, illa saltem te à præcipitio tuo Sacramenta revocassent, quæ in paschali cœnâ jam de perfidiâ tuâ signo divinæ scientiæ detectus acceperas. Cur de ejus bonitate diffidis, qui te à Corporis, & Sanguinis sui communionem non repulit? qui tibi ad comprehendendum se cum turbis, & armatorum cohorte venienti, pacis osculum non negavit? Sed homo incon-

Aaaa 3 verti-

Matth. 27.

Gen. 4.
D. Hier.

Arbor, quam
suspendio cle-
git Iudas, ad
terram se sub-
misti. & fumis
ruptus est.
Theophyl.
Oecum.
A. 1.

D. Leo serm. 3.
ad Pass.

Beneficia
Christi in In-
dam varia.

Psal. 77.
Psal. 108.
Judas sibi ipsi
judex, &
carnifex.

Cyr. lib. 11.
Joan. c. 32.

Joan. 13.

D. Leo. ser. 9.
de Pass.

Beza.
Act. 1.
Cur pendulus
perit.

Bernard.
Cur in aere
crepuit me-
dus.

Sedul.

Psal. 54.

vertibilis, spiritus vadens, & non rediens, cordis tui lecutus es rabiem, & stante Diabolo à dextris tuis, iniquitatem, quam in Sanctorum omnium armaveras caput, in tuum verticem retorquisti, ut quia facinus tuum omnem mensuram ultionis excesserit, te haberet impietas tua Iudicem, te pateretur tua pœna carnificem.

Casum hunc rectè quispiam mirabitur (fatur tremens Cyrillus) & perpetuo lacrymarum fonte dignum putabit. Nam qui modò in eadem mensà cum Christo cœnabar, qui sanctum ejus panem cum aliis comedebat, qui ad pietatem exhortantem Christum audiebat, qui denique illud petceperit: *Vnus vestram me tradet*; ab ipsà mensà exiliens, cursu ad mercedem abiit Iudæorum, non pietatis verborum recordatus, totius spei futuræ oblitus, nullam datæ Apostolis à Christo dignitatis curam gerens, & (ut uno verbo dicam) omnibus bonis tam parvum, ac vile præponens argentum, rete, ac laqueus diabolicus Christo, & Iudæorum impietatis eximius Princeps factus est: ac ipse tandem dum sitit lucrum, pervenit ad laqueum.

Dignam planè, ait Venerabilis, sibi pœnam invenit, ut nimirum guttur, per quod vox prodicionis exiverat, laquei nodus necaret, & qui hominum, Angelorumque Dominum morti tradiderat, cælo, terræque perosus, aëris in medio periret.

Sic & Bernardus: Iudas in aere crepuit medius, aëreorum collega potestatum, utpote quem veri Dei, & hominis, qui de cælo venisset operaturus salutem in medio terræ, hujus, inquam, proditorem, nec calum reciperet, nec terra sustineret.

Conceptum uterque forsitan mutatus est à Sedulio, qui casum eundem non tam cecinit, quam deslevit:

Judicio tali permiste membra favori
Aëris in medio, communi ut poneret hosti
Debita pœna locū, calum, terramq; perosus,
Inter utrumque perit.

Et Plantes regius, ubi prodicionem vaticinatus est, mortem, simulque infelix mortis genus prædicat: *Qui simul mecum dulces capiebas cibos, in domo Dei ambulavi-*

mus cum consensu; statimque addit: *Veniat mors super illos, & descendant in Infernum viventes.* Talem nimirum vitæ finem suscepit, inquit Theodoretus: cum enim jugulum laqueo ligasset, brevem sustinuit mortem. Nec certè ab simile prodicionis facinus exigebat: Unde Pagninus vertit: *Exiget debitum mors ab eis*; aut juxta alios: *Sit mors super eos* (quod & idem alias vaticinatus est: *Constitu super eum peccatorem.* & *Diabolus stet à dextris ejus*, ut etiam de similibus Iob: *Et calcet super eum interitus*) vel, ut ad prædicta verba habet Chaldaeus: *Condemnabit eos judicium mortis, & sententiam dabit super eos malum Doëg.*

Saül juxta eundem Theodoretum, vexatus à Dæmone, & juxta Rabanum motus interpretatus, post prodicionem percusso Achimelech Sacerdote magno, quod est Hebraicè, *frater meus Rex*, & nomine, & actu Iudam significat, per quem contra Regem verum Diabolus operatus est fraudem, sed finem attendite. In finem, inquam, intellectus David, cum venit Doëg Idumæus, & annuntiavit Saùli, & dixit: *Venit David in domum Achimelech.* Quid gloriaris in malitià, qui potens es in iniquitate? Chaldaeus: *Qui potens es, ut damnes sanguinem justum?* Propterea, vel etiam Deus destruet te in finem, evellat te, & emigrabit te de tabernaculo tuo, & radicem tuam de terrâ viventium. Videbunt justi, & timebunt, & super eum ridebunt, & dicent: *Ecce homo, qui non posuit Deum adiutorem suum, sed speravit in multitudine divitiarum suarum, & prævaluit in vanitate sua.* Vel Chaldaicè ad rem magis: *Videbunt justi punitionem tuam, & timebunt ab aspectu Dei, & super eum ridebunt, & dicent: Hic est homo, qui non posuit verbum Dei fortitudinem suam: speravit verò in divitiis suis, fortis factus est in pecuniâ suâ.*

Et pecuniâ tua ergo tecum sit in prodicionem, quoniam donum Dei Patris existimasti pecuniâ possideri.

Punctum tandem faciat puncto Sedulius sic elegantissimè factus: Atque utinam matris aridâ sterilitate damnatus, diem natalium non vidisset, nec æthereæ lucis jucunda conspiceret, æterno torpore latens, miseròque foret illa fors melior, vitam pœnitæ traditam, quam sentire sub-

Et pecuniâ tua ergo tecum sit in prodicionem, quoniam donum Dei Patris existimasti pecuniâ possideri.

Punctum tandem faciat puncto Sedulius sic elegantissimè factus: Atque utinam matris aridâ sterilitate damnatus, diem natalium non vidisset, nec æthereæ lucis jucunda conspiceret, æterno torpore latens, miseròque foret illa fors melior, vitam pœnitæ traditam, quam sentire sub-

eractate

tractam, aut confestim ut meruit pro-
creari, meruisset & mori, fieretq; Psal-
mi principalis exemplum, quatenus ita
prorsus rotus deperiret à sæculo, tan-
quam pulvis, quem projicit ventus à facie
terre, nullamque memoriam sui nominis
reliquisset infelix. Et in eundem inve-
hens subdit: Tunc igitur audax, cruento,
ferox, rebellis, tunc fallax, crudelis, ini-
que, venalis, & perfide, prævius ductor,
ac signifer, hostis comitatis horribilis
aciem, quam sacrilegam, gladii, & fusti-
bus violenter armatam, cum minaciter
moveas, mendacibus osculis fœdus in-
commodas, mellaque venenis adjungis,
& sævâ Domino prodicione blandiris?
Nunquam, nunquam noxios aut pax
conjurat in gladios, aut lupo oscula por-
tigit agno truculenta.

Sed non nisi osculo tradi poterat, qui
labii tantum à populo diligebatur. Sic
Tertullianus, & Clemens Alexandrinus:
Cave, ne de te etiam dicatur illud: *Hic la-
bis me honorat, cor autem ejus longè est à me.*

MANUUM INJECTIO, funes, & vincula.

PUNCTUM VII.

*Tunc accesserunt, & manus inje-
cerunt in Iesum, & tenuerunt
eum, Cohors ergo, & Tribu-
nus, & ministri Iudeorum
comprehenderunt Iesum, & li-
gaverunt eum. Matth. 26.
Ioan. 18.*

ET ecce Philisthim super te Samson. Ve-
rè, verè Philisthim, qui ceciderunt,
vel cadentes interpretantur: Ut enim dixit
eis: Ego sum, abierunt retrorsum, & cecide-
runt in terram.

Atquis audiat sine gemitu, (quemad-

A modum lacrymans ait Bernardus) qua-
liter homicidas manus in illâ horâ in te
injecerunt, & innocentes manus tuas,
Iesu bone, vinculis astringentes, te agnū
mansuetissimum, nihil loquentem, ad
instar latronis contumeliosè traxerunt
ad victimam? Et neque tunc misericor-
diam effundere super inimicos tuos, &
distillare favum dulcedinis tuæ, Christe,
cessasti, ac defensoris tui zelum à læsione
trahentium te compescuisti: *Maledictus
furore eorum, quia pertinax; quem nec ma-
jestas miraculi, nec pietas beneficij po-
tuit confringere: Cohors ergo, & Tribunus,
& ministri Iudeorum comprehenderunt Ie-
sum, & ligaverunt eum.*

Eja igitur, ô mi fortissime Samson, dic
mibi, obsecro, in quo sit tua maxima fortitu-
de, & quid sit, quo ligatus erumpere nequeas,
vel quo ligatus possis affigi. *Coma capiti
tui, Rex ligatus criminibus, vel Rex ligatus in
eis. Amor scilicet me arctius illigavit,
ne me exolverem: soporavi propterea
Divinitatis virtutem, alioqui mille vin-
cula, mille ligamina dirupissem, quomodo
sirumpat quis filum de stuppâ tortum sputa-
mine. Sic Origenes: Volens tradidit se
ad vincula, soporans in se Divinitatis
virtutem, & acquiescens, ut alliga-
retur.*

D Nunquid non potuit solvere se ipsum,
inquit Cyrillus, qui solvit quatruiduanum
à vinculis mortis Lazarum, & Petrum à
ferreis carceris ergastulis? Parati adsta-
bant Angeli dicentes: *Dirumpamus vincu-
la eorum, sed sustinebant, quia perferre, ac
pati hæc voluit Dominus.*

Gregorius ad illa verba: *Cum vix par-
vam stillam sermonum ejus audierimus, quis
poterit contrarium magnitudinis ejus intueri?*
E Certè, inquit, ut nos à morte redimeret,
mori Dominus venit, & defectum no-
stræ carnis in suo corpore, pœnasque to-
keravit: qui priusquam ad Crucis patibu-
lum perveniret, teneri, conspui, illudî,
& alapis cædi se pertulit. Ecce ad quan-
ta propter nos venire probra consen-
sit: & tamen priusquam se teneri permit-
teret, persecutores suos requisivit, dicēs:

Quem

id.

Cur osculo tra-
ctatus Christus.
Tert. lib. 4.
contra Mar-
tinum, c. 41.
Clem. lib. 2.
psal. 8.
Iob. 29.

Judic. 16.
Hebr.

Joan. 18.

Bern. ser. de
Pass. Dom.

Gen. 49.

Judic. 6.
Hebr.

Cant. 7.
Isid. Clar.
Septuag.

Orig. hom.
35. in Matt.

Cyrl. Terof.
catech. 13.

Psal. 2.

Greg. ibid.